

[nsanlarn izztini v ehtiramn qorumaq rhbr xslrin n mhm vzifsi v borcudur](#)

AP-in sdr vzi, ruhanil alim Hac lham liyev

Arannews-slam dininin daima diqqtd saxlad nmli msllrdn biri d hakimlik v xalqa rhbrlik mvzsudur. slam hr bir sahd olduu kimi bu sah d insann boynuna hdliklr qoyur. Qurani-Krim aylri v dyrli hdislrimiz bu mvzuda .daima biz vol qstrmi, haqiqi hakimnin siftlrini v xsusivtylrini biz tantdrmdr Hakimnin cmiyyt v insanlar qarsnda olan vziflrindn biri d onlarn xsiyyt v dyrlrini qorumasdr. Hakim olan xs daima insanlarn dyrlrini, xsiyyt v heysiyytini qorumaldr. He bir hakimnin haqq yoxdur ki, insanlarn xsiyytini kiildib, alaltsn. Hr hans hakim icaz verilmir ki, insanlarla nlayiq rftar edib onlara thqir qar thqiramiz mnasibt srgilsi. Buna he ksin qti haqq yoxdur. Hakimnin vzifsi .cmiyytin frdlrini v onlarn dyrlrini qorumaqdr

Mtal Allah Quranda insan rfli yaratdn bildirib. Quran bu bard buyurur: ***“Biz, Adm vladn rfli v hrmtli eldik...Onlar yaratdmz mxluqatdan xeyli stn etdik.”*** (sra-70)

Aydn oxuyuruq ki, Allah Tala insan dyrli etdiyini v insan btn mxluqdan stn etdiyini buyurur. Bli, ayd diqqtiniz kmk istdiyim ss mtlblrdn biri d ***“yaratdmz mxluqatdan xeyli stn etdik”*** ifadsidir. Bu ifadd insann bzi yaranmlardan deyil, btn yaranmlardan stn olduu deyilir. Allah bu ay il btn insana zmt verib, onu dyrli .edib

Btn bunlar nqr alaraq insanlara rhbrlik edn hakim d, insann bu dyrini qorumal, onu thqir etmmlidir. Vzif v salahivtyt sahibiyim dey insanlar kiik v z xidmtisi kimi .qrmy qtiyvyn haqq voxdur. Bel bir dnc sla olmamaldr

Burada mam linin () xilafti dvrnd olan bir hadisni xatrlatmaq istyirm. mam () z ordusu il fth olunmu hrlrin birin daxil olanda hr halisi ayaqyaln, boynu bkk halda mamn () qarsna xrlar. Bu mnzrni grn mam () tccbl halda atdan dr v .insanlarn bu cr qliin v qalib trfin qarsnda zllcsin vilmrlin qzblnir hali is ***“sizdn qabaqk hakimlri bu cr qarlamq, onlarn qarsna bir qul kimi xmq”*** .- dev cavab verir

mam () onlarn bu hrktini mzmmt edir v buyurur: Bu xisl Allahn n rfli yaratd bir varla yaramayan bir xsusivtytdir. Allah insan dyrli yaradb. Sizin znz zll etmy ***“!haqqnz voxdur***

Bu hadisd diqqt edilmli n mhm mqam mamn (): ***“Sizin znz zll etmy haqqnz yoxdur!”*** ifadsidir. Yni insann ninki baqasna zlm etmy, thqir edib alalmaa haqq yoxdur, htta Allahn rfli varl olaraq zn bel alaltmaa haqq yoxdur. Allah insana rf .v dyr verib.Bu insanlna yaramayan bir xsusivtytdir

Digr bir misal is mam linin () ureyh ibn Haniy nsihtidir. mam () ureyhi ama doru gedn bir qounun bacs tyin edir. ureyh yola drkn mamn () ona yazd nsihtin bir hissi buyururdu: ***“Mn sni bu qounun bacs tyin etdim. N bad bu qounu zll !edsn! Snin bu qounu zll etmyv haqqn voxdur***

mam () ordu rhbrin bildirmk istyir ki, srkrd Allahn v ordunun xidmtisidir. Onun vzifsi ordunu qorumaqdr, ninki z tabeliyind olanlarla yuxardan aa baxmaq, .onlarla istdivi kimi davranmaq

Nhcl-blad (Mktub-50) mam () hakimnin xsusivtytlrin iar edn digr bir hdisind is buyurur: ***“Bir hakimnin boynunda haqq v vzifdir ki, onun lin yetin qdr v nemtlr .onun hln dvimsin***

Yni onun lin dn frst, qdr, maddi imkanlar hali il arasnda sdd yaratmasn. Id

etdiyi srvt onun haln dyimmlidir. nsan zn digrlrindn yuxar grmmmlidir. ksin bu iqtidarn Allahn ona bx etdiyi bir nemt v bndlr xidmt n ilahi bir frst bilmlidir. Bu mal v qdrtn ona lovalq v tkbbrlk gtirmmlidir ki, z il insanlar arasnda uurum yaratsn. Nec ki, mam li () hdisin davamnda buyurur: "Bu iqtidar onu Allahn bndlrin yaxnladrmaldr".

Hzrt Peymbr d (s) hakim-riyt mnasibtlrin iar edrk hakimlr, mmurlara buyurur:

"!Kasblarla. fqirlrl oturun"

Yni Allah rizasn qazanmaq, hali il yaxn mnasibt qurmaq istyirsinizs fqirlr yaxn olun. Bu hakimi hm Allaha, hm d insanlara yaxnladrr. Yksk vzifli, yuxar rtbli bir hakim hali il, fqirlrl bir mclisld oturarsa hali d zn alalm v thqir olunmu hiss etmz. ksin ona dyr verildiyini v zn cmiyytin bir paras hiss edr. Hakim peymbrin (s) gstriin ml etmkl zn v cmiyytin n aa vziyytli frdin dyr vermi olur. Yksk rtbli mmur peymbr gstriin ml etmkl ninki zn byk tutmaqdan, zn byk bilmk .kimi bladan xilas olur

Hminin kasblarla oturmaqla, onlarla bir mclisd, bir sfr banda ylmkl onlara .xsivvt v dyr vermi olur

Qeyd etdiyimiz ay v hdislr Allahn biz gstrdiyi bir yoldur ki, bir cmiyytin hakimi, yksk rtbli xsi ninki zn cmiyytdn tcrid etmli, cmiyytin frdlri il z arasnda manea yaratmal, ksin cmiyytin frdlri il daima nsiyytd olmal, htta hali il bir sfr banda oturaraq onlara dyr qazandrmal, onlarn xidmtind olmaldr. Ona veriln bu mqamla ninki insanlar tcrid edib, uzaqladrmamal, ksin zn ilahi bir vzify mmur bilmli, bu vzifni Allahn bndlrinin xidmtind olmaq n bir vasit bilmlidir. Ona veriln bu frstl hm cmiyytin frdlrinin dyr qazanmasna, hm d cmiyytin islahna xidmt etmlidir

(Allah bu yolda bizi d, cmiyytmizi d mvffq etsin.(islaminsesi